

Vihdin kunnan lausunto asiassa Uudenmaan liiton lausuntopyyntö Uudenmaan maakuntaohjelmasta ja ympäristöselostuksesta

Kunnanhallitus 20.10.2025

105/00.04.00/2024

Uudenmaan liitto pyytää lausuntoa Uudenmaan maakuntaohjelmasta 2026–2029 ja siihen liittyvästä ympäristöselostuksesta 5.11.2025 mennessä. Uudenmaan maakuntaohjelma 2026–2029 näyttää suunnan maakunnan kehittämislle seuraaviksi vuosiksi. Ohjelma sisältää vision sekä painopisteet ja tavoitteet, joiden avulla rakennetaan tulevaisuuden Uuttamaata ja ohjataan aluekehittämislrahoitusta. Tavoitteena on, että maakuntavaltuusto hyväksyy lopullisen ohjelman joulukuussa 2025. Uudenmaan maakuntahallitus on kokouksessaan 6.10.2025 päättänyt pyytää lausuntoja maakuntaohjelman ja sen ympäristöselostuksen luonnoksista. Lausunnon voi antaa 7.10.-5.11.2025.

Lausunnon voi antaa lausuntopalvelu.fi-sivustolla. Vaihtoehtoisesti lausunnon voi lähettää sähköpostitse osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi. Kaikki lausuntopalvelu.fi-osoitteessa annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan palvelussa. Maakuntaohjelman lausuntokierros on kaikille avoin.

Vihdin kunnanhallitus päätti antaa Uudenmaan liitolle lausunnon, jossa Vihti pitää maakuntaohjelman yleistä linjaa ja visiota kannatettavina, mutta korostaa toimenpiteiden konkretisointia ja Länsi-Uudenmaan tasapainoisen kehityksen huomioimista.

Lausunnossa Vihti painottaa erityisesti liikenneverkon kehittämistä (VT25, Länsirata ja Vihti-Nummelan asema, Hanko–Hyvinkää-rata), kuntien ilmastotyön tukemista sekä Hiidenveden valuma-alueen luonnon ja vesiensuojelun vahvistamista.

Ympäristöselostuksen osalta Vihdin kunta pitää tärkeänä, että ympäristöselostuksessa arvioidaan kattavasti ohjelman vaikutukset luontoon, liikenteeseen ja yhdyskuntarakenteeseen.

Vihti on valmis toimimaan aktiivisena kumppanina Uudenmaan liiton kehittämistyössä ja ohjelman ympäristötavoitteiden toimeenpanossa.

Valmistelija	Sari Brusila etunimi.sukunimi(at)vihti.fi, p. 050 511 4202
Esittelijä	Kunnanjohtaja Erkki Eerola
Ehdotus	Vihdin kunta lausuu maakuntaohjelman ja ympäristöselostuksen luonnoksesta seuraavaa. Lausunto on jaoteltu lausuntopyynnön mukaisiin otsikoihin.

Yleiset kommentit maakuntaohjelmasta

Vihdin kunta pitää Uudenmaan liiton maakuntaohjelmaa kokonaisuutena hyvin jäsenneltynä ja strategisesti suuntaa-antavana asiakirjana, joka tukee maakunnan pitkän aikavälin kestävästä kehityksestä. Ohjelma tunnistaa Uudenmaan erityispiirteet ja tarpeet suhteessa koko maan kehitykseen, ja se tarjoaa perustan kuntien, valtion ja elinkeinoelämän yhteiselle tekemiselle.

Kunta korostaa kuitenkin, että maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää konkreettisia toimenpiteitä ja riittävää resursointia erityisesti liikenneinfran, saavutettavuuden ja TKI-toiminnan tukemiseksi myös seudullisesti. Uudenmaan sisäisen tasapainon kannalta on tärkeää, että kehittämistoimia kohdennetaan myös Helsingin seudun ulkopuolisille kasvukeskuksille, kuten Länsi-Uudellemaalle.

Huomiot painopisteistä ”Ympäristöviisas Uusimaa”

Vihdin kunta kannattaa maakuntaohjelman vahvaa ympäristöpainotusta ja tavoitetta ilmastoneutraaliudesta. Kunta painottaa erityisesti seuraavia näkökulmia:

- Kestävän liikkumisen ja saavutettavuuden parantaminen: Länsi-Uudenmaan joukkoliikennedyteyksiä kehittäminen, erityisesti raideyhteyksiä (kuten Espoo–Vihti–Lohja -ratayhteyden) edistäminen, on keskeinen keino vähentää päästöjä ja tukea alueen kasvua.
- Luonnon monimuotoisuus ja viherrakenne: Ohjelmassa tulisi vahvemmin huomioida viherveston ja ekosysteemipalveluiden merkitys maankäytön ja asutuksen ohjauksessa.
- Uusiutuvan energian edistäminen: Maakuntaohjelman tulee tukea kuntien mahdollisuuksia edistää uusiutuvan energian paikallista tuotantoa, kuten aurinko- ja biokaasuratkaisuja, hukkalämmön hyödyntämistä sekä energian varastointihankkeita.

Huomiot painopisteistä ”Innovatiivinen Uusimaa”

Vihdin kunta pitää erittäin tärkeänä, että Uusimaa säilyttää asemansa Suomen ja Itämeren alueen innovaatio- ja osaamiskeskusena. Tämän saavuttamiseksi:

- TKI-yhteistyö tulee ulottaa vahvemmin koko maakuntaan. Myös pienemmät kunnat tulee nähdä osana innovaatioekosysteemiä.
- Koulutuksen ja yritysyritysyrityksen välistä vuorovaikutusta tulee vahvistaa erityisesti ammatillisen koulutuksen ja pk-yritysten osalta.
- Digitaalinen infrastruktuuri ja tietoliikennedyteydet on varmistettava koko Uudenmaan alueella, jotta innovaatiotoiminta ei keskity vain pääkaupunkiseudulle.
- Pitäisi varmistaa, että myös pienet ja keskisuuret yritykset voivat osallistua vihreän siirtymän hankkeisiin.
- Maakuntaohjelmassa tulisi korostaa kuntien roolia elinvoiman sekä innovaatioiden edistäjinä ja tunnistaa vahvemmin erityisesti kasvavien kehyskuntien potentiaali.

Huomiot Uudenmaan TKI-toiminnasta eli älykkään erikoistumisen kärjistä

Vihdin kunta tukee älykkään erikoistumisen kärkien linjauksia, mutta esittää, että painopisteiden alueellinen ulottuvuus huomioidaan paremmin:

- Vihdin ja Länsi-Uudenmaan rooli tulee nähdä osana kestävä teknologian ja biotalouden kehitysalustaa.
- Kunta painottaa uusiutuvan energian, kiertotalouden ja puhtaan teknologian TKI-toiminnan tukemista, joissa alueella on potentiaalia.
- Lisäksi digitaalisen ja luovan alan yritystoiminnan kasvuedellytyksiä tulisi vahvistaa myös pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Huomiot painopisteestä ”Onnellisten Uusimaa”

Kunta pitää tärkeänä, että ohjelmassa korostetaan asukkaiden hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja yhdenvertaisuutta. Vihdin näkökulmasta:

- Hyvinvointipalveluiden saavutettavuus ja lähipalveluiden turvaaminen ovat keskeisiä asukkaiden arjen sujuvuuden ja onnellisuuden edellytyksiä.
- Kulttuurin ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen sekä lähiluonnon saavutettavuus ovat tärkeitä osatekijöitä vetovoimaisessa Uudellamaassa.
- Sosiaalinen kestävyys tulisi huomioida tasavertaisesti ekologisen ja taloudellisen kestävyiden rinnalla.

Kommentit ympäristöselostuksesta

Vihdin kunta pitää ympäristöselostusta kattavana ja asianmukaisena, mutta ehdottaa, että vaikutusten arviointia täydennetään seuraavilta osin:

- Selostuksessa tulisi tarkentaa, miten eri kehittämistoimet vaikuttavat alueelliseen maankäyttöön, vesistöihin ja luonnon monimuotoisuuteen.
- Yhdyskuntarakenteen eheyden ja kestävä liikkuksen vaikutukset olisi hyvä arvioida alueittain.
- Lisäksi tulisi kuvata selkeämmin, miten ohjelman toimenpiteitä seurataan ja miten ympäristövaikutuksia mitataan jatkossa.

Ehdotukset ohjelman täydentämiseksi

1. Lisättäväksi maakuntaohjelmaan:
Edellisessä maakuntaohjelmassa (2022–2025) oli tavoitteena 'Menestyvä Uusimaa', jonka alla korostettiin investointien edistämistä. Tämä tavoite on poistettu nykyisestä ohjelmaluonnoksesta. Vihti esittää, että maakuntaliiton tulisi nimenomaisesti lakisääteisten

tehtäviensä, kuten maakuntakaavan, kautta edistää kuntiin kohdistuvia investointeja. Investointien edistäminen on keskeinen osa aluekehitystä ja elinvoiman vahvistamista, ja sen tulisi näkyä maakuntaohjelman tavoitteissa ja toimenpiteissä. Investointien edistämiseksi tulisi huomioida alueelliset liikenteelliset solmukohdat sekä esimerkiksi Fingridin kantaverkon tuomat mahdollisuudet vihreän siirtymän hankkeille.

2. Lisättäväksi maakuntaohjelmaan:
"Länsi-Uudenmaan kasvukäytävän kehittäminen tunnistetaan Uudenmaan kasvun ja kilpailukyvyn kannalta keskeiseksi strategiseksi painopisteeksi."
3. Toimenpiteeksi:
"Edistetään Länsiradan ja sen liityntäyhteyksien (ml. Vihti-Nummelan asema) toteuttamista sekä parannetaan VT25:n ja Hanko–Hyvinkää-radon saavutettavuutta."
4. Lisättäväksi ympäristötoimiin:
"Tuetaan kuntien ilmastotyötä ja mm. Hiidenveden valuma-alueen kestävä kehityksen toimenpiteitä."
5. TKI-toimintaan:
"Luodaan toimintamalli, joka mahdollistaa myös pienempien kuntien yritysten osallistumisen maakunnallisiin TKI- ja vihreän siirtymän hankkeisiin."
6. Vihti esittää, että ympäristöselostukseen lisätään tiivistelmä arvioinnin lähdeaineistoista, vaikutusten painotuksista ja epävarmuustekijöistä. Lisäksi selostukseen toivotaan yhteenveto siitä, miten lausunnot tullaan huomioimaan lopullisessa ohjelmassa.
7. Onnellisten Uusimaa:
Kehyskunnat, kuten Vihti tarjoavat monipuolisia asumisvaihtoehtoja ja panostavat luonnonläheiseen, perheystävälliseen asuinympäristöön. Maakuntaohjelmassa tulisi tunnistaa kehyskuntien rooli Uudenmaan kohtuuhintaisessa asuntotarjonnassa ja väestönkasvun mahdollistamisessa.

Yhteenveto

Vihdin kunta pitää Uudenmaan maakuntaohjelmaa kokonaisuutena hyvin valmisteltuna ja sen tavoitteita kannatettavina. Kunta korostaa kuitenkin tasapainoisen aluekehityksen merkitystä ja toivoo, että ohjelman toimeenpanossa varmistetaan konkreettiset toimenpiteet, joilla edistetään Länsi-Uudenmaan kasvua, kestävä kehitystä ja elinvoimaa.

Vihti on valmis toimimaan aktiivisena kumppanina Uudenmaan liiton kehittämistyössä ja ohjelman ympäristötavoitteiden toimeenpanossa.

Päätös

Tiedoksi

Uudenmaan liitto